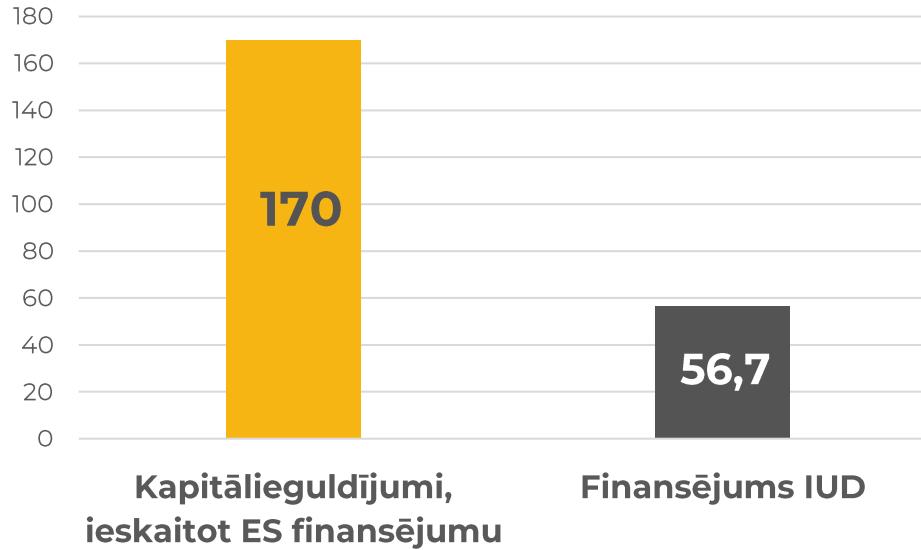

Celū uzturēšana – ne mazāk svarīga kā būvdarbi

Verners Akimovs

VSIA *Latvijas Valsts ceļi*
valdes loceklis

Finansējums

Kapitālieguldījumi un piešķirtais IUD finansējums milj. eiro (2024)

Šodienas realitāte:

- Naudas deficitis ir gan būvdarbiem, gan IU darbiem;
- Finansējums kapitālieguldījumiem nepieauga;
- Kapitālieguldījumu samazināšanās gadījumā ir svarīgi nodrošināt pietiekamu finansējumu IU darbiem.

Lai saglabātu valsts autoceļu tīklu **labā stāvoklī**, katru gadu nepieciešami:

IUD

160 milj. EUR

Kapitālieguldījumi

460 milj. EUR

Reformas

Valsts reformas:

- Skolu tīkla optimizācija
- Medicīnas iestāžu reformas
- VUGD depo optimizācija
- Administratīvi teritoriālā reforma

VUGD un NMPD garāks ceļš līdz negadījuma vietām un pacientiem

Valsts ugunsdzēsības
un glābšanas dienests

Neatliekamās medicīniskās
palīdzības dienests

Reģionu iedzīvotājiem pagarinās ceļš līdz **valsts un pašvaldību pakalpojumiem:**

- skolai
- ārstam
- pašvaldības iestādēm

Mājas

Skola

Vispārizglītojošās skolas 2024./2025.mācību gadā

Kopš 2009. gada ir likvidētas 238 skolas*

Skolu tīkla optimizācija, iespējams, visvairāk ietekmē cilvēku pārvietošanās maršrutus.

M 1:1,200,000

0 20 40

Piemērs: skolēnu autobusu maršruti Alūksnē

Skolēnu pārvadājumi
ar sabiedriskā autobusa
maršrutiem

Skolēnu pārvadājumi
ar pašvaldības organizēto
transportu

Alūksnes novada satiksmes infrastruktūra

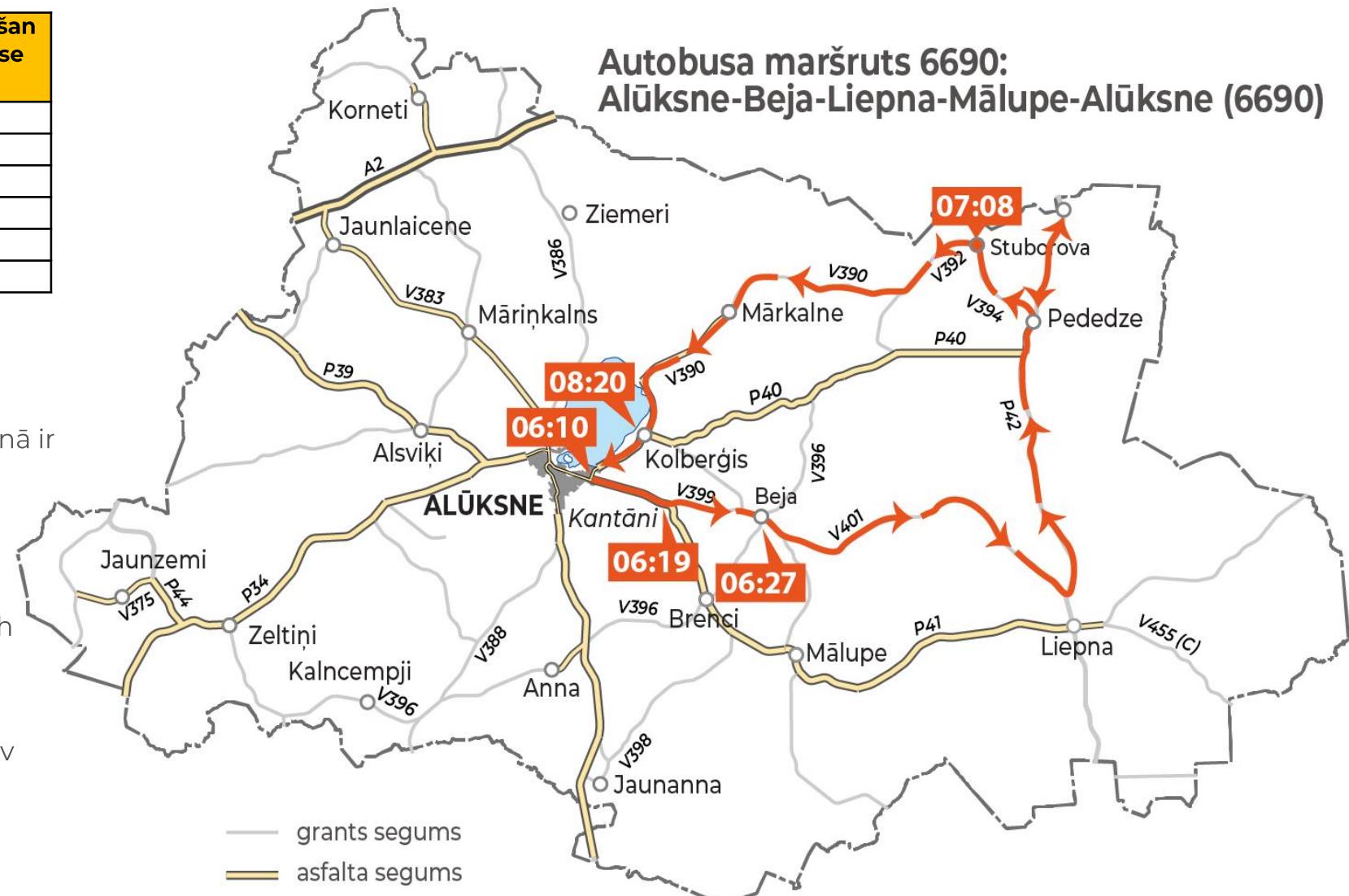

Piemērs: Alūksne, skolēnu autobusu maršruts 6690

Ceļa nr.	Tehniskais stāvoklis	Uzturēšan as klase
V394	apmierinošs	C
V392	apmierinošs	C/D
V390	apmierinošs	C
V399	apmierinošs	C
V401	apmierinošs/slikts	C
P42	apmierinošs/slikts	C

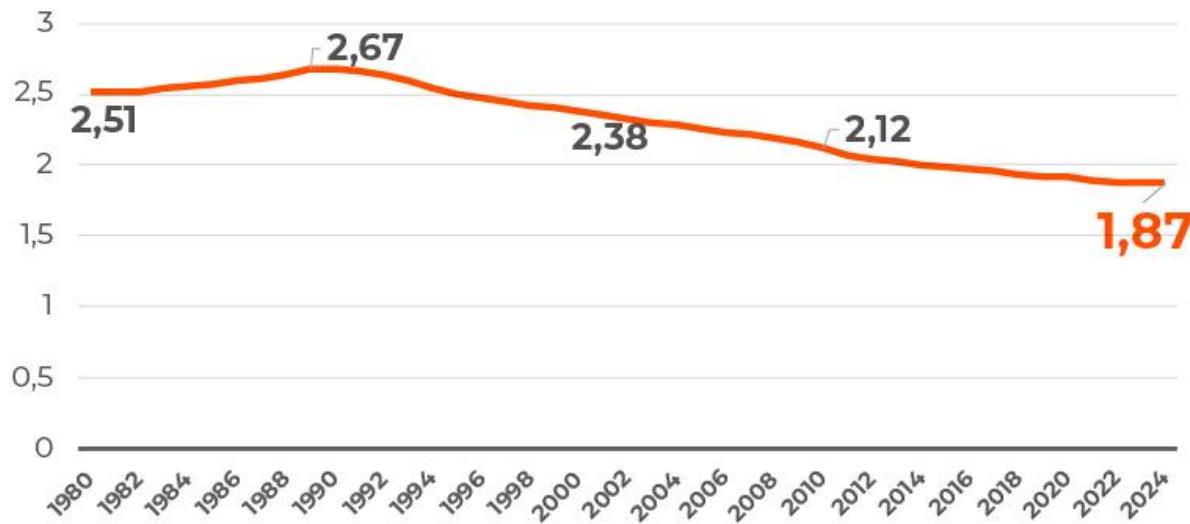
Uzturēšanas prasības C un D uzturēšanas klases ceļiem ziemā

- Zemākās uzturēšanas prasības ziemas sezonā ir C un D klases autoceļiem.
- Šie ceļi netiek kaisīti visā garumā, bet tikai līknes, kāpumi un kritumi.
- Sniega tīrīšana uz C klases ceļiem jāveic 24 h laikā, uz D – vismaz 2 reizes sezonā.
- Pielaujamais sniega daudzums uz C klases ceļiem ir līdz pat 16 cm sniega, D klases – nav noteikts.

Valsts infrastruktūra un demogrāfija

Iedzīvotāju skaits Latvijā uz 1. janvāri (milj.)*

Valsts ceļu
tīkls plānots

3 000 000
iedzīvotāju

Latvijā
dzīvo

1 871 882

Ekonomiski
aktīvie iedzīvotāji

945 700*

Valsts ceļu funkcija un tīkla reforma

Valsts autoceļu funkcija – savienot teritorijas un vietas tā, lai būtu ērta to sasniedzamība un augsta satiksmes kvalitāte: braukšanas laika ietaupījums, transporta izmaksas un satiksmes drošība.

A ceļi – valsts autoceļu tīklu **savieno** ar citu valstu galvenās nozīmes autoceļu tīklu un galvaspilsētu;

P ceļi – novadu administratīvos centrus **savieno** savā starpā vai nu ar republikas pilsētām vai galvaspilsētu, vai ar galvenajiem vai reģionālajiem autoceļiem, vai savā starpā republikas pilsētas.

V ceļi – novadu administratīvos centrus **savieno** ar novadu pilsētām, novadu apdzīvotām teritorijām, kurās atrodas pagastu pārvaldes, ciemumi vai ciemi valsts autoceļiem, vai savā starpā atsevišķu novadu administratīvos centrus.

Pašvaldību, komersantu un māju ceļu funkcija – piekļuves funkcija, t. i., nodrošināt piekļuvi atsevišķiem objektiem un teritorijām.

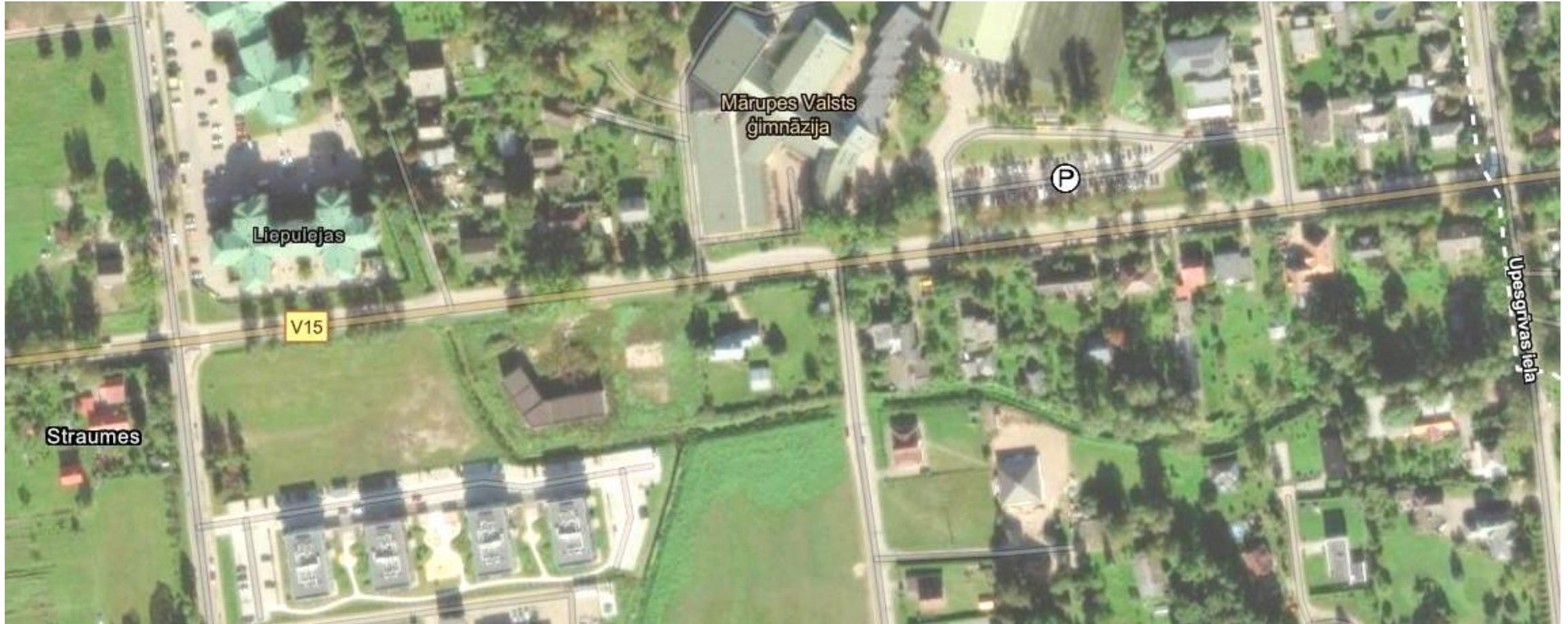
Valsts funkciju zaudējušie ceļi, kas nododami pašvaldībām

Celi ar īoti nelielu satiksmes intensitāti vai kļuvuši par ielām

Kantora iela Mārupē

Pilsētās valsts ceļi ir kļuvuši par ielām, tāpēc satiksmes organizācijā un plānošanā ir nepieciešama cita pieeja – pašvaldībām jāpārņem šie ceļi savā īpašumā un jāplāno to attīstība atbilstoši ielu funkcionalitātei.

Valsts ceļu funkcija un tīkla reforma

Valsts un pašvaldību ceļu tīkla sakārtošana atbilstoši funkcionalitātei ir **sistēmiska reforma**. Tā nozīmē, ka visi palikušie vai nodotie ceļi uzreiz tiks remontēti.

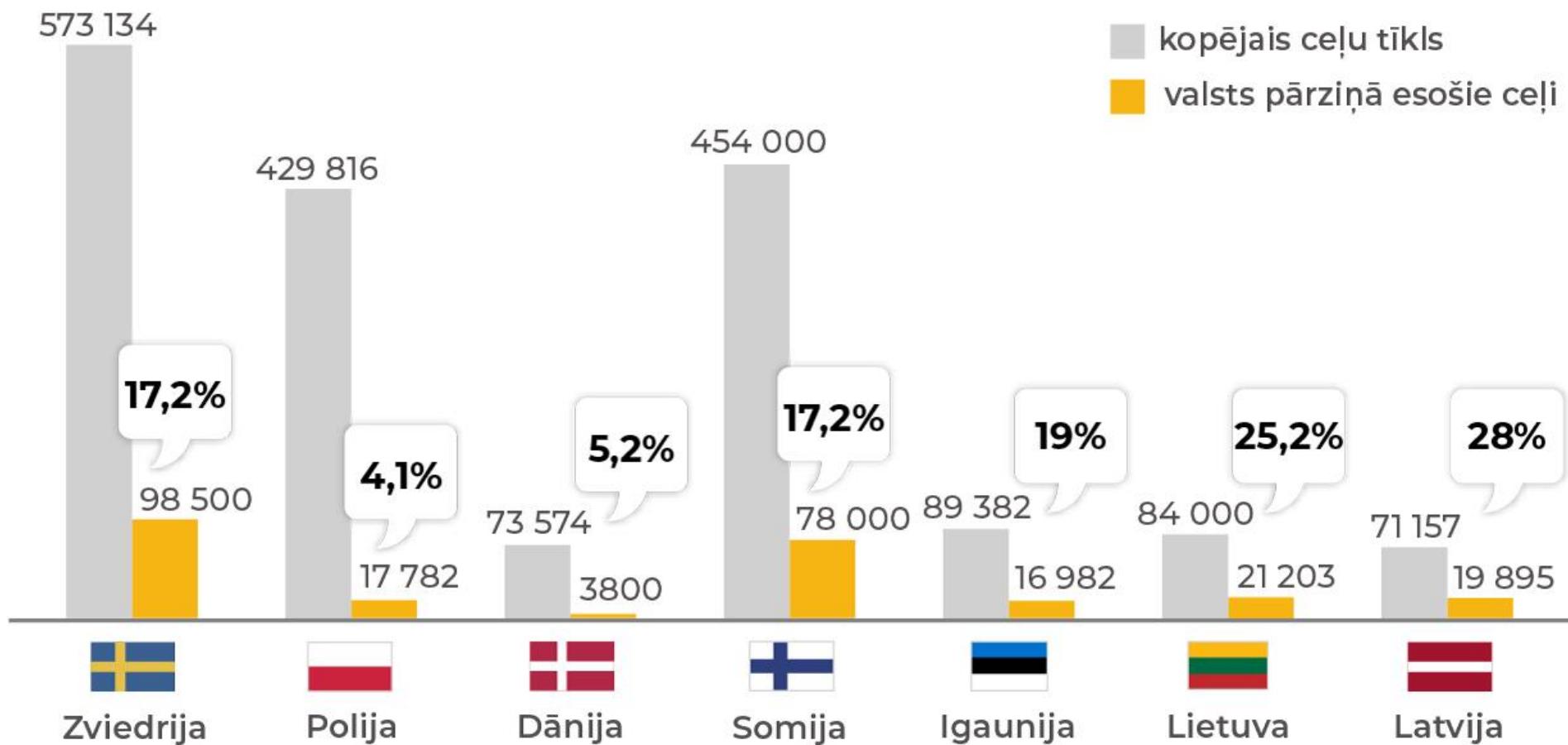
Ceļu tīklus sakārtojot atbilstoši funkcionalitātei

- Objektīva aina
- Datos balstīti lēmumi par ieguldījumiem
- Nododot valsts autoceļus pašvaldībām, līdzī nāk arī **IUD finansējums 1560 eiro/1 km**

Iespējams nākamais solis?

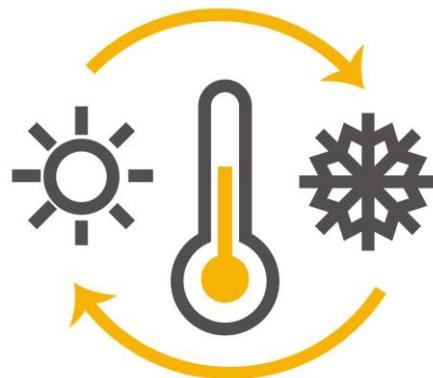
Pašvaldību ceļi, kas nepilda pašvaldības ceļu funkcijas, tiek nodoti privātīpašniekiem.

Valsts pārziņā esošie ceļi un kopējais ceļu garums valstīs

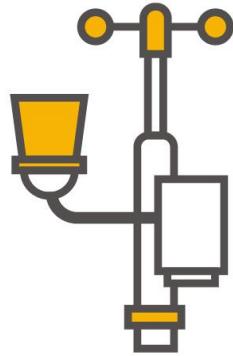
IUD brīvā tirgus apstākļos

2 gadi brīvas konkurences apstākļos

- **Klimatisko apstākļu izmaiņas** apgrūtina plānošanu:
 - ilgstoši sausuma periodi vasarā;
 - šķīdonis var iestāties jau februārī;
 - mainīgi laikapstākļi ziemā: sasalstošais lietus, sniegputēji;
 - vētras arī vasarā.
- LVC iekšējais **darbs pie vienādas pieejas un risinājumiem** visās 19 teritorijās
- Kontroles mehānismi
 - Tehnoloģijas cilvēkresursu vietā

Tehnoloģijas un cilvēkresursi: ceļa stāvokļa novērtēšana

- Braukšanas apstākļu novērtēšanai un prognozēšanai ziemas sezonā izmanto datus no **ceļa meteoroloģisko novērojumu stacijām**.
- Apsekošanas darbus, lai novērtētu ikdienas uzturēšanas darbu efektivitāti, LVC veic izbraukumos, kuru laikā ceļa virsu novērtē vizuāli un mēra ceļa virsmas saķeri ar apsekošanas automašīnu.
- Vasaras sezonā ceļu tīkla seguma stāvokli apseko, lai noteiktu ceļu posmus, kuros nepieciešams veikt ikdienas vai periodiskās uzturēšanas darbus.
- Apsekošanu veic, gan vizuāli novērtējot defektus, gan ar lāzera profilometra palīdzību uzmērot un aprēķinot seguma nelīdzenumu.

Tehnoloģijas cilvēku vietā: *Floating Car Data Nira Dynamics*

Satiksmes plūsmā esošu automašīnu dati (FCD):

- ziemas uzturēšanas monitorings;
- seguma līdzenuma novērtēšanā visa gada griezumā.

Vieglās automašīnas ir aprīkotas ar vairākiem desmitiem sensoru, kuru rādījumi tiek izmantoti:

- automašīnas tehniskā stāvokļa diagnostikai;
- braukšanas apstākļu izvērtēšanai;
- lēmumu pieņemšanai dažādās drošības sistēmās – ABS, EPS u. c;

Nira Dynamics (Zviedrija) risinājums, kombinējot dažādu sensoru datus, ļauj noteikt slīdamību un nelīdzenumu un iegūt gandrīz reāllaika (7–15 minūšu intervālu) informāciju par ceļa seguma stāvokli 24/7/365.

Latvijā 2024. gada sākumā savu sensoru datus sniedz aptuveni 4000 VAG grupas automašīnu, lielākā daļa no tām – Rīgā un tās apkārtnē.

LVC pilotprojekts: no 2023. gada maija līdz 2025. gada jūnijam, lai izvērtētu FCD piemērotību Latvijas autoceļu tīkla uzturēšanas, plānošanas un kvalitātes kontroles vajadzībām, LVC ikdienā izmēģinās datu plūsmas sniegto informāciju.

Tehnoloģijas cilvēku vietā: ***DELTABLOC Smart barrier uztveršanas tehnoloģija***

Pilotprojekts: DELTABLOCK (Austrija) gudro barjeru risinājums uz Vidzemes šosejas (A2) Gaujā (40,55.–42,50. km)

Izmēģinājuma periods: no 2024. gada novembra līdz 2025. gada maijam

Ar sensoru palīdzību var iegūti datus par

- transportlīdzekļu ātrumu
- satiksmes intensitāti
- attālumu starp transportlīdzekļiem
- transportlīdzekļu bremzēšanu un paātrināšanos
- dažādiem notikumiem vai parādībām, kas norisinās uz ceļa vai tā tiešā tuvumā

Risinājumu iespējams izmantot, lai

- konstatētu palēninātu satiksmi un sastrēgumus
- identificētu ceļu satiksmes negadījumus vai incidentus (CSNg)
- veiktu CSNg vēsturisko rekonstrukciju
- veiktu transportlīdzekļu klasifikāciju (noteiktu tipus)
- konstatētu transportlīdzekļus, kas brauc nepareizā virzienā
- konstatētu sniega tīrītāja klātbūtni ceļa posmā
- nākotnē arī, lai konstatētu seguma bojājumus (plaisas, bedres)

Kopsavilkums

- IU nav otršķirīga – savlaicīgi un regulāri IU darbi ir ceļu tīkla ilgtspējas priekšnosacījums, tie ietekmē arī satiksmes drošību un braukšanas komfortu.
- Valsts reformas pagarina reģionu iedzīvotājiem ceļu līdz pakalpojumiem pa mazāk uzturētajiem autoceļiem.
- IU darbiem jāpievērš ne mazāk uzmanības kā būvdarbiem un kapitālieguldījumiem.
- Ierobežotu kapitālieguldījumu apstākļos īpaši svarīgi nodrošināt IU darbus, lai paildzinātu ceļu kalpošanu.
- Ceļu tīkla reforma, atbilstoši funkcionalitātei – objektīvs skats un pārdomāti ieguldījumi

Paldies par uzmanību!